

MAGYAR NEPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában
Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fill., vidéken 10 fillér.

Szerkeszti BUDAY ALADÁR.
A PÁZMÁNEUM nyomda és irodalmi vállalat kiadása
Budapest, VIII., Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre 7 kor.
Hirdetések alku szerinti árban.

November 30 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold- vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
16 Vasárnap	Ödön pk.	Máté	3 Akefim		6 52	4 5	9 13		5 3	7 21	Utolsó n. 22-én reg. 7 ó. 47 p.
10 Hétfő	Csod. Gergely	(XIII. 31-36.)	4 Joanicus	Lukács	53	4	10		6 0	8 30	
11 Kedd	Ottó, Jolán	A kis	5 Galaktion	(XVI. 31-19.)	54	3	9		7 8	9 32	
12 Szerda	Erzsébet assz.	mustármagról	6 Pál pp.	A	56	2	6		8 7	10 23	
13 Csütörtök	Val. Bódog	mely	7 Jeromos	dusgazdag-	58	1	3		9 9	11 7	
14 Péntek	B. A. bemut.	terebélyes	8 Mihály főan.	ról és a	59	0	1		10 41	d. u.	
15 Szombat	Czeccília	fává nő.	9 Quiszipor	Lázárról.	7 00	3 59	8 59		11 50	0 21	

Zichy János gróf beszéde.

A mi olvasóink előtt, katolikus emberek előtt nem kell Zichy János grófot bemutatni. Ugyis, mint a néppárt elnökét, úgyis mint a katolikus társadalmi mozgalmak vezérét nagyon ismerik s utóbb említett szerepléséért mindnyájan szeretik is, Rohamosan hódította meg a sziveket, pedig fiatal ember. Bizalmat keltett maga iránt olyan időben, mikor minden iránt és mindenki iránt, ami és aki katolikus, bizonyos tartózkodással viselkedett az egész ország. És adóztunk neki ezen bizalommal és adózhattunk mi is, egész legutóbbi felszólalásáig a képviselőházban, a mikor kétség elé állított bennünket és velünk együtt a nemzeti érzés összes legigazibb letéteményeseit: a katolikus magyarságot. És e kétségben meg kell maradnunk mindaddig, míg maga Zichy János gróf nem teljesíti kötelességét, azaz: el nem oszlatja aggodalmainkat.

Ha mi ez alkalmából tőle magától várjuk a megnyugtatót, tőle magától kívánjuk a jóvátételt, az nem jelenthet mást, minthogy még mindig bizunk benne; csak megingott, mert megingatta a bizalmunkat. Ha mi ez esetből kifolyólag tőle magától kérünk fölvilágosítást, tőle magától kérjük a magyarázatot, ez nem jelent mást, mint hogy még mindig szeretjük őt, csak megrendült, mert megrendítette szeretetünket.

Megingatta pedig bizalmunkat és megrendítette szeretetünket azért, hogy azt a valakit szánta áldozatul, akit e földön mindennek fölött szeretünk: a hazát, és áldozatul ajánlotta föl azoknak, kik nekünk már eddig

is a legtöbb sérelmet, a legtöbb nyomorúságot, a legtöbb veszteséget okozták: az osztrákoknak.

Mit mondott hát Zichy János?

Ezt mondotta: „Az Ausztriával való kiegyezés kérdésében bennünket (t. i. a néppártot) csak egy szempont vezet és fog vezetni és ez a monarchia érdeke és csak a monarchiai érdekek keretén belül a magyar terület (?) érdeke.” Így mondotta.

Megdöbönt e szókra az egész képviselőház. A szabadelvűek és a függetlenségiak zajosan tiltakoztak e felfogás ellen, a néppártiak ajkáról elhalt a hang. De minden igaz magyar ember szive el kell hogy szoruljon, mikor e szókat így leírva elolvassa.

Azt sem tudjuk, mit kérdezzünk elsőbb sorban gróf Zichy Jánostól? Hát kezdjük a mondat végén!

Mi az a magyar terület? Ifju gróf ur! hát önnek ez a terület nem hazája? az ezen területen lakó nép nem nemzete? önnek ez a véren szerzett, véren megtartott földrész nem országa, hanem csak annyi meg annyi négyzetkilométer terület? Akárcsak, ha az édes anyjáról úgy szólna: „egy bizonyos asszony.”

Aztán mik azok a területi érdekek? Eddig védelmeztünk hazai érdekeket, nemzeti érdekeket, országos érdekeket, osztály érdekeket, parciális érdekeket, de területi érdekeket, uram, területi érdekeket eddig nem kellett szem előtt tartani, csak olyankor, mikor erős ellenség közeledett a határunk felé, vagy mikor az osztrák ravasz politikája nyújtotta ki ka-

mait utánunk, hogy birodalmukhoz mint tartományt csatolja a hazánkat. De békés kiegyezés tárgyalásakor, egyenjogú szerződő felek között *területi érdekekről* és *csupán* a területi érdekek *megvédéséről* csak nem lehet szó?

Menjünk tovább! . . . „csak a monarchiai érdekek keretén belül, a magyar terület érdeke . . .“ Nemes gróf ur! Azt ön is tapasztalhatta már, hogy Ausztriának és Magyarországnak érdekei oly eltérők, hogy azoknak összeegyeztetésében eddigelé sok bölcs és körültekintő ember öszült meg. Mi nekünk egyáltalán az a meggyőződésünk, hogy azokat összeegyeztetni nem is lehet! T. i. méltányosan összeegyeztetni nem lehet. És most előáll ön ezen fentebb kifogásolt mondatában azzal a hallatlan kijelentéssel: „Van egy párt a magyar képviselők házában, mert a magyar érdeket *csak a monarchia érdekeinek keretén belül* kívánja szem előtt tartani!“ Mi ez? Lemondás a nemzeti jogok és érdekek védelméről? Oda-kinálása a mindenek fölött szeretni való hazának? Cserbenhagyása a magyar népnek? Aruhabocsájtása az országnak? Melyik? Mi ez? Ez az ön programja? Ez az ön óhaja? Ezt szánja sorsul az ezeréves multat megküzdött hazának? Ez legyen betetőzése a százados nemzeti védelemnek?

Nem, az nem lehet. Szabadságszerető nép voltunk és vagyunk. A függetlenségünkért odaadtuk váltságárban az utolsó csepp vérünket. El is gyengültünk az áldatlan küzdelemben. De annyira meg nem tört Árpád vére, hogy hazája érdekeit egy más, egy messze mögötte álló, darabokból egygyé varrott népség országának érdekeihez igazítsa.

De Zichy János gróf még többet mondott, mikor kijelentette, hogy a néppártot a kiegyezés tárgyában „*csak egy érdek vezeti és ez a monarchia érdeke.*“ Kérem! Ha ezt őfelsége a király mondotta volna, akinek Ausztria éppugy országa, mint Magyarország, még ő is olyan sebet tág ütött volna az ország szívébe, melynek vére talán elöntené egész birodalmát. Mert még a két ország közös tulajdonosától, urától is méltán elvárható, hogy mindkét országát egyformán szeresse, egyformán védje, egyformán istápolja. De Zichy János gróf és a néppárt nincs mind a két országban érdekelve. Ők csak magyarok, őket csak ide kösse a vérük, az életük, a jövőjük, a létfenntartási ösztönük. És mégis ők arra vállalkoznak, hogy *csak a monarchia érdekét* tartásuk szemük előtt. Mi ez? Ráuntak hazájukra? Nincs bizalmuk a magyar népben? Megutálták nemzetünket? Vagy jobb napokat várhatnak, mint osztrák-magyarok? Ausztria jobb

édesanyjuk lenne, mint volt a szülőhazájuk? Szegény magyar hazám, hát te még azokat sem tudod eltartani, boldoggá tenni, akiknek vagyont, rangot, birtokot, tekintélyt adtál? Idegenbe vágynak még azok is, kiket legpazarabbul tápláltál? Avagy csak egyesek azok, a kik téged ily kevéssé siratnának?

Igen, igen! Csak egyesek. A nemzet a maga egészében szereti azt a hazát, mely őt eddig eltáplálta. De kivált a katkolikus magyarok szeretik nagyon hazájukat. Azért épen nekik fáj legjobban, hogy az a párt, melyet ők neveltek azzá, ami, melynek ők adták a szót a szájába, a cselekvés szabadságát kezébe, mert ők szavaztak nekik országgyűlési mandátumokat, most olyan térre lép át, melyen a haza sirját előre jelzi egy névtelen kődarab.

Háborog a szívök, de illő türelemmel várnak. Es fölteszik a kérdést Zichy Jánosnak, meg a néppártnak: amit önök a nemzeti politikáról eddig előttünk szólottak, meg amit most az országházban kijelentettek, az nagyon is kettő. Mikor mondták el igazabban szívük-eszük járását? Mit tartsunk önök felől?

Es várják a feleletet kitüzött határnapig megint illő türelemmel. Ha kapnak megnyugtató magyarázatot, akkor marad minden a régiben. Kart karba öltve együtt leszünk tovább is és harcolunk vállat vetve, zárt sorokban tovább a kereszténység győzedelmeért hazánkban. — De ha nem kapunk, akkor a mi utaink elváltak. Akkor először is összegyűlünk ott, hol nem lát senki és megsiratjuk önöket, mint kedves halottainkat. Azután visszajövünk a küzdőterre és harcolunk tovább az egygyel megszorodott ellenségek ellen. Mert minekünk nemcsak a katholicizmus drága, hanem magyar hazánk, magyar fajunk is, ősi függetlenségünk is. Nekünk a nemzet nem maroknyi nép, a haza nem talpalattnyi terület, nekünk a nemzet és a haza mindenünk, mely nélkül mitsem ér számunkra az egész világ.

Zichy János gróf ur! a feleletét úgy várjuk, mint soha még szót nem vártunk. Am a nem-felelés is felelet lesz. A nem-felelés is harci jel lesz: Veszélyben a magyar katholicizmus.

Alakítsunk minden községben katholicus népkört!

Apponyi Albert felhívása.

A képviselőház elnöke, Apponyi Albert gróf felhívást bocsátott ki, a melyben első sorban Pozsony vármegye közönségéhez, továbbá az ország minden hű magyar polgárához fordul, anyagi és erkölcsi támogatást kérve a nemzetiségi veszedelem ellen való védekezésre. Apponyi nemrég a Délvidéken

megkezdte akcióját amidőn személyesen leutazott a derék svábok közé, akik igaz szeretettel viseltnek iránta, s hathatósan szállt szembe a pángermán izgatással. Most Pozsony vármegyében, illetve, Nyugat-Magyarországon indít mozgalmat, a melynek célja: tömöríteni a magyarságot s ellentállást megkezdni az előnyomuló nemzetiségek ellenséges indulatu támadásaival szemben. Apponyi fölhívásában fenyegetőnek rajzolja a nemzetiségi veszedelmet. Védekezésre szólítja a magyarságot, társadalmi szervezkedésre, mert a társadalom segítő akciója nélkül, az államhatalom szinte tehetetlen a nemzet e nagyfontosságú érdekében. Csak a társadalom követheti nyomában az ellenség fondorlatait, s fölvilágosítással, a rágalmak czáfolatával, világosság terjesztésével ellensúlyozhatja azt az aknamunkát, a melyet nemzetiségeink folytatnak ellenünk. „A lelkekhez, ugymond, csak ilyen társadalmi akcióval lehet férközni; pedig nekünk a lelkeket kell megtartanunk, megnyernünk, vagy visszanyernünk.”

Azzal kezdi felhívását Apponyi, hogy utal az ország nyomasztó gazdasági helyzetére, a melyben szinte vakmerőség adakozásra szólítani föl a közönséget. De a nemzetiségi mozgalmak fejlődése mellőzhetetlené teszi az erőgyűjtést. Mert miről van tulajdonképpen szó? Nem többről és nem kevesebbről, mint a hazát, a nemzetet nem csupán fenyegető, de léteben megtámadó veszedelem elhárításáról.

Nézzünk csak körül megyénkben, valamint számos más megyében is és azonnal meglátjuk a veszedelmet egész nagyságában. A nyelvhatárokon a magyarság, nem hogy békés hódítással előre nyomulna, de visszaszorítottatik, nap-nap után tért veszít és mi alatt erőszakos magyarosítással vádolnak minket rágalmozó ellenfeleink, inkább a mi véreink közül idegenednek el mind többen és többen. Nem-magyar ajku testvéreink közt pedig pusztít a vakmerő izgatás, megmérgezi jámbor lelkeiket, az anyanyelvhez való ragaszkodás ürügye alatt — melyet senki meg nem támad — szítja bennök a gyűlöletet a magyarság ellen, megingatja a magyar haza iránti hűséget, elhomályosítja a századok viszontagságai által megszentelt közös emlékek fényét, lazítja a történeti és törvényes magyar nemzeti egység átérzését, sőt hirdeti az évezredes egységnek fajcsoportokra való széthullását, a mi egyebet nem jelent, mint a magyar államnak, hazánknek földarabolását. És ezek a végzetes áramlatok, mi tagadás benne, nőttön-nőnek, nap-nap után hatalmasabbakká válnak. Hírlapokban, egyesületekben, némely iskolában, sőt néhol egyházi befolyások alakjában is, ipari és pénzügyi vállalatok támogatása mellett foly a romboló izgatás, eddig kellő ellensúlyozás nélkül.

Nézzük-e továbbra is összefont karokkal, keleti fatalizmussal, önző tétlenséggel és közönnnyel e mozgalmak terjedését? Avagy abban találjunk-e megnyugvást, hogy az államra hárítjuk azok leküzdésének egész föladatát? A közöny itt hazafiatlanságot jelent; a megpihenés az állami akció iránti bizalomban pedig nem más, mint a kényelemszerető lanyha hazafiság ürügykeresése.

Bármily erélyes, bölcs és tapintatos legyen tehát az államhatalom föllépése, mégis mindig reászorul arra a társadalmi segítő-akcióra, amely a szabadság kinövéseit a szabadság eszközeivel küzdi le, amely nagyobb simulékonyságánál fogva lépten-nyomon követni képes az ellenség fondorlatait, amely felvilágosít ott, ahol mások homályt terjesztettek. A lelkekhez csak ilyen társadalmi akcióval lehet fér-

közni; pedig nekünk a lelkeket kell megtartanunk, megnyernünk, visszanyernünk: e nélkül értéktelen minden külső eredmény. Ezt a nélkülözhetetlen társadalmi segítő-akciót szervezni, rendszeresíteni, a mindinkább növekedő veszedelem árnyaihoz mértén hatalmassá tenni: ez a mi egyesületünk célja.

Közvetlen föladataink az előadottakból önként folynak. Meg akarjuk védeni először a nyelvhatárokon lakó fajmagyarságot idegen nyelvek előnyomulása, idegen szellem, vagy nemzeti közöny terjedése ellen. Meg akarjuk továbbá védeni nem-magyar ajku testvéreinket a nemzetiségi izgatások mérgező hatása ellen; minden erőnkkel megfeszítjük, hogy lelkükben a magyar haza szeretetét, az egységes magyar nemzethez való tartozás átérzését, a hazai történelem hagyományainak egységesítő kultuszát, a mindezekből eredő önérzetes magyar honpolgári tudatot és testvéries szellemet föntartsuk, ápoljuk, szilárdítsuk, fokozzuk. E végből és azért is, hogy a honpolgári jogok teljességének élvezetét, a közélet minden mezéjén, a közpályák minden fokozatán való érvényesülést demokrácia szellemében számukra biztosítsuk, nyelvi egyéniségük minden megtámadása nélkül, terjeszteni akarjuk köztük a magyar állami nyelv ismeretét.

E feladatok megoldására tervbevett eszközeink egyelőre a következők: óvók, népiskolák létesítése, támogatása, látogatása; hazafias szellem és a magyar nyelv terjesztése körül érdemeket szerzett egyének — különösen tanítók — jutalmazása; népszerű hazafias olvasmányok terjesztése, előadások tartása és egyáltalán a társadalmi érintkezés, szövetkezés, egyesülés minden formájának fölhasználása a hazafias gondolkodás megszilárdítására és buzdítására. Hogy ezeket az eszközöket milyen mértékben és mekkora eredménnyel alkalmazhatjuk, hogy sikerülend-e azokat más, még hatásosabb eszközökkel kibővíteni: az majdnem kizárólag a rendelkezésünkre álló anyagi segítőforrások bőségétől függ, a mely források ismét egyedül a hazafias közönség áldozatkészségéből táplálkozhatnak.

Igazolatlan-e hát fölhívásunk, melylyel ehhez az áldozatkészséghez fordulunk, midőn a cél, a melyről szó van, egy nemzeti veszedelem elhárítása, midőn ezt a célt társadalmi közreműködés nélkül elérni lehetetlen és midőn e társadalmi közreműködés csak a hazafias közönség adakozása által léphet életbe és csak ez adakozás nagyobb mértéke által válhat hatályossá? Mi igazoltnak tartjuk, még a mai nyomasztó gazdasági viszonyok közt is, csak oly igazoltnak, a mely igazolt volna, tekintet nélkül a körülmények kedvezőségére, vagy kedvezőtlen voltára, a haza fölhívása hű fiaikhoz, hogy védelmezzék meg ellenséges haderőtől megtámadott határait, hogy áldozzanak e célra, kiki tehetsége szerint. Ez a két helyzet valóban csak alakilag különböző: lényegében a kettő azonos.

Feltétlenül bizunk tehát abban, hogy városunk és megyénk hazafias lakói tömegesen fognak zászlóink alá sorakozni, tömegesen fogják törekvéseinket támogatni. Számítunk rájuk nemzetiségi külömbség nélkül. Ne vonja ki magát senki, akár azzal, hogy az ő vidékén tiszta magyarság lakván, ő közvetlen veszélyt nem érez, akár azzal, hogy más lévén az anyanyelve, ez az ügy őt nem érdekli. Ama, tömör fajrokonságtól körülvelt, helyi bizottságot élvező magyar ajku testvérnek azt mondjuk: hogy nem a falut tartozunk megvédeni, hanem a hazát; az idegenajku testvérnek pedig azt, hogy a mi végcélunk,

tudniillik a magyar állami és nemzeti egység megszilárdítása, ha ő még hazafi, az övé épp úgy, mint a miénk; amit pedig a végcél érdekében teszünk, az az egységes nemzetünk valamennyi tagja közt, legközvetlenebbül az ő fajrokonainak válik javára. Hisz a haza után nekik dolgozunk első sorban.

És ha e hatalmas indokokkal szemben ismét a rossz gazdasági viszonyokra történik hivatkozás úgy erre is egyszerű a válaszunk.

Nem kívánunk mi sokat senkitől, aki sokat nem adhat: inkább sokaktól kérünk keveset. Egyletünk évi tagdíja 2 korona; bármily mostohák legyenek az állapotok, kevesen vannak, akik a szent célra ennyit ne áldozhatnának. Igazán a fagypontra leszálolt hazafiság kell ahhoz, hogy a veszélyben forgó nemzeti ügytől éppenséggel mindent megtagadjunk. Akad-e ilyen városunk és megyénk területén? Istenben bízunk, hogy nem.

Eberhard, 1902 október 28.

Apponyi Albert gróf.

Sziveskedjék naptárainkra megrendeléseket gyűjteni!

POLITIKAI VILÁG.

Íródeák dala a mult hétről.

Lám a bécsi német sógor
Czivódásból hajba kap.
Nem beszél, de kész a „tett“-re
S így mulik el napra nap.

Ingadozik ott a kormány,
Bukni készül Körber úr,
Mert a hosszú tárgyalás már
Mindenkinek szemet szúr.

Hát Széll? . . . óh, ő bizton alszik
És jól éli világát,
Le-lejárogat Rátótra
Nézegetni jószágát.

Addig itthon katonáék
Basáskodnak czudarul . . .
Jaj annak, a ki osztrákot
Dicsőíteni nem tanul!

Az adókat, civillistát
Egyre-másra emelik,
Míg éheznek a szegények,
S Kik a népet nevelik.

. . . A hangulat azért csöndes,
Még derüs is az ég fent . . .
De ki tudja, hogy mi készül?! —
A szélcsend vihart jelent.

Krónika a hétről.

Királyunk nem jön haza.

A legutolsó megállapodás szerint szombaton — november 8-án — kellett volna királyunknak Budára érkeznie. Nagyban készülődtek is illő fogadására a várban meg a gödöllői kastélyban; de pontos utasítást még maig sem kaptak. Ebből az látszik, hogy nem csak egy időre, hanem végleg halasztódott el a király őszi ittlakozása. Kinek köszönhetjük ezt vajjon másnak, mint Széll Kálmán miniszterelnöknek és társaságában a Rakovszkyaknak, akik nem átalították a királyt és környezetét azzal ámitani, hogy a civillistát a magyar nemzet akár a legkisebb zsebéből is gondolkodás nélkül felemelheti? Pedig nem úgy van. Ez a tüdő magyar nép eljutott arra a határra, melyet pénzbeli áldozatok képében többé át nem léphet. És mert akad ember, aki ezt őszintén meg meri mondani, hát megharagszik jó öreg királyunk és nem kíván látni minket. Így marják el magyar népétől a királyt!

A Tisza-bank panamája.

Az 1890-ik évben alapított és szokatlan volt állami kedvezményben részesített „Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank“ ellen még az év elején följelentést adtak be a budapesti királyi ügyészséghez Rosenberg Lajos dr. veszprémi, Zalai Sámuel dr. siófoki, Goldschmied Mór várpalotai, Lábás Gyula szabadkai, Natzler Miksa dr. szemniczi és Beretvás János nagykovácsi lakosok, a megkárosított részvényesek nevében. A följelentés lényegét az képezte, hogy a részvénytársaság vagyonából 3.696,211 koronát kétes külföldi vállalatokba fektettek, holott a banknak a törvény értelmében csakis hazai iparvállalatokba lett volna szabad pénzét befektetnie, mivel csakis ezen a czimen kapta meg a sok állami kedvezményt és adómentességet. A följelentést a királyi ügyész félretette. Nem nagyobb eredményt érték el a följelentők a budapesti királyi főügyészséghez benyújtott felfolyamodásukkal és az igazságügyminiszterhez intézett emlékiratukkal. A dolgok ilyen állapotában az előbb nevezett magánpanaszosok, most már szabatosan körvonalozott s egyes személyek ellen emelt vádjait benyújtották a budapesti királyi törvényszék vizsgálóbírójánál és a vizsgálat elrendelését kérik Posch Gyula, Schwartz Félix és Szécsi Pál szerződött igazgatók ellen, továbbá Tisza István gróf, Bauer Mór, Beöthy László, Brauneisz Alfonz, Léderer Sándor, Rozner Ervin báró, Széchenyi Imre gróf igazgatósági, Kubinyi Géza, Kuranda Félix, Ullmann Emil, Leitner Zsigmond, felügyelő bizottsági tagok ellen a büntető törvény 362. §-ában meghatározott és a 363. § szerint minősülő *hütlenné kezeles büntette* miatt, elkövetve azon tény által, hogy az igazgatók a részvényeseknek rájuk bizott vagyonát, egész alaptőkéjét a részvénytársaságnak az alapszabályok és az 1890. XIV. t. cz. ellenére, a romániai petroleum iparvállalatba fektették, a hol a vagyon elveszett. Ezenkívül vádat emelnek a fentnevezett igazgatók, igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok ellen a büntető törvény 365. §-ában meghatározott *sikkasztás büntette* miatt, mert a reájuk bizott társasági vagyonnal úgy rendelkeztek, mint sajátjukkal, hogy ez által maguknak jogtalan anyagi hasznot szerezzenek. Végül még a 403. §-ba ütköző *magánokirat-hamisítás büntetével* is vádolják az igazgatókat, az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait, mert *hamis*

mérleget terjesztettek a közgyűlés elé. A vádföljelenítés a tanuk egész légiójára hivatkozik.

A helyzet. Valahány politikai körben egyébről sem szólnak, mint arról, hogy a magyar politikai helyzet igen komoly. Széll Kálmán annyira ellentétbe került Koerber osztrák miniszterelnökkel, hogy vasárnapon a királylal Bécsben már arról tárgyalt: kettejük melyik fog helyében maradhatni. Ez a vasárnapi audencia döntő lesz országunk sorsára.

Fejérvári báró is ellentétbe került Széll Kálmánnal a katonai javaslatok miatt, sőt fel is ajánlotta neki, hogy lemond a honvédelmi tárczáról. De azt is tudjuk, hogy a katonai javaslatokat nem egyedül Fejérváry óhajtotta és hogy Fejérváryt még kevésbé ejtik el a bécsi udvarból, mint Széllt.

A helyzet ilyenén alakulása folytán szabadelvű körökben nagyon is beszélnek Széll Kálmán közeli bukását. És azt is tudják már, hogy Széll utódjául a volt Bánffy kabinet egyik tagja — aki még ma is miniszter — van kiszemelve. Ha tényleg azt az urát bizza meg az új kabinet alakításával őfelsége, akkor a mai kormánypárt 50—60 tagja (a volt nemzeti pártiak) kilépnek nyomban a pártból és az ellenzékre menne át.

A két éves katonai szolgálat. A betervezett katonai javaslatok ellenértékeül Ausztriában a csehek, Magyarországon az összes pártok azt kívánják, hogy a katonák szolgálati ideje ezentúl csak 2 évre terjedjen ki. Fontos kijelentést tett a tárgyban Fejérváry báró honvédelmi miniszter, mikor azt mondotta, hogy ő is meg a bécsi katonai körök is, régebbi okok miatt már tanulmányozzák a kérdést és legtöbb valószínűség szerint nem is lesz rá ok, hogy meg ne valósítsák a népek e régi óhaját.

Egy képviselő halála. Kubinyi György szabadelvű párti képviselőt a múlt pénteken az Úr maga elé szólította 65 éves korában. Pályáját mint katona kezdte, később megnősült és Trencsénmegyében telepedett le, melynek közéletében élénken szerepelt. 1887 óta állandóan az illavai kerületet képviselte és mindig a kormánynak volt feltétlen hive, akármitéle kérdésben. A katolikus törekvésekkel szemben tanúsított vak gyűlölete miatt az utóbbi időkben sokszor volt heves támadásban része. Isten legyen neki irgalmas bírója! — Az elárvult illavai kerületben azonnal megindultak az új választás csatározásai.

Országgyűlés.

Mai képünk bemutatja az új országházat, melyben most oly heves csaták folynak. Egyelőre csak a képviselők találtak benne új otthont, a főrendek még nem foglalták el abban helyüket. Erről az új országházi épületről magáról is sok szó esik az üléseken; a legtöbb kifogás ellene, hogy szűk. De még szűkebb lesz, ha valamikor az általános szavazati jog alapján még több képviselőt fognának választani.

Mult hét péntekjén a képviselőház ülése azzal kezdődött, hogy Nessi Pál képviselő bejelentette mentelmi jogának megsértését. Ő ugyanis, mikor Mátyás király szobrát leleplezték Kolozsvárott, elment oda a képviselőház küldöttségével. Amikor József Ágost főherczeg is megérkezett oda, a pályaudvaron

a honvédek zenekara a Gotterhaltét játszotta el. Ennek hallatára a képviselő ur néhány egyetemi hallgatót felbízott és azokkal együtt a Gotterhalte ellen zajosan tüntetett. Mikor pedig a rendőrség a csend helyreállításáért közbelépett, egyik közeg a képviselőt tetteg bántalmazta. Ezért a történetekért a honvédkerületi parancsnokság maga elé idézte Nessit, hogy becsületügyi eljárást indítson ellene. Az említett képviselő mentelmi jogának megsértését látja az idézésben, azért bejelenti azt a Háznak. A bejelentést elbírálás s jelentéstétel végett átadták a mentelmi bizottságnak, melyet utasítottak, hogy a pénteki ülésen terjeszse be ezt az ügyet.

Azután következett a napirend, az indemnitás tárgyalása, melyhez Lengyel Zoltán szólott harmadfélórás beszédben. Általános sérelmekről panaszkodott, a kiegyezés, a vámok, kivált sokat a hadsereg miatt. A civillista fölemeléséről azt vitatta, hogy merőben fölösleges az, kivált azért, mert magyar udvart úgy sem tart a király és a mi áldozataink csak az osztrákoknak, és Bécsnek használnak. Ilyenek miatt a jelenlegi kormánynak bizalmat nem szavaz és neki az ideiglenes kormányzásra fölhatalmazást nem adhat.

Szombaton folytatták az indemnitás vitáját. Nagy Ferenc egyetemi tanár, volt államtitkár szólalt föl, ami az egész Házat meglepte.

Beszéde valóságos programbeszéde volt egy olyan embernek, aki már a közel jövőben miniszteri tárczát fog vállalni. Hosszasan fejtegette a liberalizmust, éles különbséget téve a gazdasági liberalizmus és a politikai liberalizmus között és kijelentette, hogy a mai kormánynak és pártjának legnagyobb baja az, hogy ingadozik az agrár és a merkantil irány között. Amíg ez az ingadozás tart, addig a hatásos nemzeti politika és az erős szociális politika meg nem kezdődhetik. Ezt különben Zichy János gróf is hangsúlyozta minapi beszédében; Nagy Ferenc csak azzal mondott többet, hogy ő inkább a gazdasági irányt vallaná és ajánlaná. Az 1899. évi XXX. t.-cikk magyarázataért sikra szállott a függetlenségi ostromló beszédei ellen és noha úgy látszott, mintha Széll Kálmánt védelmezné, mégis éppen Széllt leczkértette legerősebben abban, hogy a „kormányra nézve nem a Bánffy után csinált paktum, hanem a törvény a mérvadó.“ Még akkor is, mikor a törvény a paktumnak egészen megfelel. Hiábavalóság tehát a paktum utólagos magyarázata, tartsuk a törvényhez magunkat. Az indemnitást megszavazza, mert az nem ellenkezik a törvénynyel; de ha a Ház a kormányzásnak ezt a módját többé túrni nem hajlandó, hát módosítani kell a házszabályokat és a törvényt. — Nagy Ferenc beszédjét a szabadelvűek üdvözölték, de osztatlan figyelemmel kísérte az egész Ház. Csupán Széll Kálmánra és a kormány tagjaira tett kellemetlen hatást, mert úgy érezték, hogy ez a beszéd, halotti szózat volt az ő tetemük fölött, melyet az utód tartott meg pár nappal korábban ugyan, de biztonságban afelől, hogy ez a kormány már nem soká huzhatja.

E nagyarányu fejtegetés után Gabányi Miklós a diósadi kerület képviselője szólalt föl. Mint a függetlenségi párt tagja, nem szavaz a kormánynak indemnitást.

Az ülés végén Pozsgay Tivadar interpellálta meg a pénzügyminisztert, hogy miért nem veszi állami kezelésbe az erdélyi adótárnokok alapítványát? Lukács László erre azt felte, hogy az állam nem hivatott arra, de ő majd megvizsgálja a dolgot.

Hétfőn, 1902. november 10-én.

Megint a Nessi képviselő esete forog szóban, még pedig azért, mert a mentelmi bizottság beléavatkozása daczára a honvéd-kerületi parancsnokság megjelenésre kényszerítette a tüntető képviselőt. Apponyi Albert gróf, mint a képviselőház elnöke kijelentette, hogy Nessi Pál arra az idézésre nem köteles, sőt megjelenni nem is szabad. Egyébként ő — az elnök — átir a honvédelmi miniszterhez, hogy a honvédség várja be a képviselőház határozatát e dolog felől.

Ezután folytatták az indemnitás vitáját. Bakonyi Samu általában bírálta a kormány politikáját és azt vetette szemére, hogy olyan többséggel tartja fenn magát, melyet nem az elvek, hanem az érdek tartanak össze. Vitatja, hogy az 1903. ujesztendőnapon igenis életbe kell léptetni az önálló vámterületet, ha addig a közös vámterület megállapodásai el nem készülnek.

Sebess Dénes volt a következő szónok. Minden baj kutforrását a közös vámterületben látja. Ausztria egy tervszerű fortélyos politikával készakarva sodor minket a gazdasági válságba, hogy tönkre tegye nemzeti önállóságunkat. Ausztria miatt kellett megérnünk, hogy Németország új agrárvámokkal sujt minket és nekünk mégis szerződést kell kötnünk vele, mert Ausztria ipari érdekei úgy kívánják azt. Másrészt Ausztria helytelen közlekedési politikájával eljátszottuk a kelet országainak összeköttetését. Törökországban például mi — daczára a kibékült ellenfél mostani erős magyarbarát érzelmének — semmit sem tudunk eladni, hanem kereskedik ott a német és a francia, kiket pedig a török mélységesen gyűlöl. De azoknak vannak erős nemzeti és okos közlekedési törekvéseik. Mi pedig haladunk a tönk felé és nyitott szemmel hullunk alá a sürgődörbe, melyet a népek milliói fognak ugyan körülállani, de nem ül majd szemükben gyászkönyű, hanem kárörvendő nevetés lesz az arcukon: „Élt egy nép a Tisza táján, s elveszett ott lomhán, gyáván.” — A költői lendületű beszédet sokan megéljeneztek.

Horváth Gyula volt az utolsó szónok e napon. Az általános nyomor miatt panaszkodik, melyben egyformán szenved az iparos, a kereskedő, a gazda. És a kormány a helyett, hogy a bajon segíteni akarna, előáll és magasabb véradót, meg fölemelt czivillistát követel. Ilyen kormány nem érdemel bizalmat és indemnitást.

Kedden, 1902. november 11-én.

Márton-napjára csupa izgatottság vett erőt a Házon. Megint a Nessi Pál esete miatt, igazabban a mentelmi jog miatt, melyről ahány honatyánk van, annyiféle a vélemény. Itt jegyezzük meg, hogy a mentelmi bizottság 7 szóval 5 ellenében kimondotta, hogy a honvédkerületi parancsnokság idézése miatt nem esett sérelem Nessi Pál mentelmi jogán, a kisebbség azonban nem nyugszik bele a határozatba, hanem a Házhöz apellál. Ez a pénteki ülésre jut. Kedden zárt ülésben csak Plósz igazságügyminiszter egy felszólalását vitatták meg. A honvédelmi miniszter bejelentette, hogy intézkedett a felől, miszerint Nessi ellen a honvédségi hatóság addig minden eljárást felfüggeszsen, míg a képviselőház nem határoz pénteken e tárgyban.

Az indemnitás törvényjavaslatához elsőnek Ráth

Endre szólott és hibáztatta a kormány azon eljárását, hogy a nemzetiségi kérdésekben mindig a társadalmat hívja segítségül, pedig ahhoz a kormány erős keze kell; de a gazdasági önállóságra nézve a társadalom óhaját kineveti és tovább is csak az ország gyengítésén dolgozik. A formás hazafias beszéd tetszett mindenkinek.

Feszültebb figyelemmel hallgatták Vázsonyi Vilmost, az egyetlen demokrata képviselőt, aki valóban sok érdemes dolgot is mondott; demokratikus túlzásait nem számítjuk ezek közé, hanem azt a magyarázatát a parlamenti kormányzásnak, melyből kifejtette, hogy a mai viszonyok között *konzervatív* kormány jobban boldogulna és inkább is boldogítana, mint a liberálisok megunt és lefogyott kormányai. Szinte halotti beszéd volt ez az önérdék hajhászásából és kielégítéséből élősködő szabadelvűség fölött.

Utána Egry Béla szólott, hogy megsürgesse a tisztviselők fizetésének rendezését és a baja-bátaszéki hidat, mire Lukács László pénzügyminiszter megmondotta, hogy a beruházások tételénél már az idén felvette a hid építését, amire viszont az egész Ház hatalmas éljennel felelt.

Szerdán, 1902. november 12-én.

Folytatódott az indemnitás vitája. Két szónok jutott aznap szóhoz. Szalay László volt az első, aki szerint a kormány hibája, hogy a nemzeti politika ellen torlódó akadályokat nem hogy elhárítaná, de még fokozza is és nem tett semmit arra nézve, hogy valahára közös érzés kapcsolja össze a nemzetet és a koronát. Ezért nem is szavaz neki ideiglenes felhatalmazást a további kormányzásra.

Második szónok volt Pichler Győző. Hosszan beszélt. Elsőbben a paktum történetét világitotta meg azon nyilatkozatával, hogy Széll Kálmán elé csupán egy feltételt szabott a király és ez az volt, hogy nem terjeszt be törvényjavaslatot, mely az önálló vámterületet bizonyos időre határozottan kimondja. Ezt az ígéretet Széll meg is tette a királynak, meg is tartotta, de más ígéreteit, miket a nemzeti érdekek megóvására tett, nem tartotta meg, azért a függetlenségi párt sem köteles tovább tartózkodni az obstrukciótól, melyet eleve is kilátásba helyez a kormánynak. Ha Széll Kálmán erre a Ház felszólásával felel az sem baj. A pártok aránya kevéssé fog csak változni, de bizonyára még lángolóbb, nemzetibb érzéssel fog a képviselők kara visszatérni és a kormány csak bukik; mert a haza érdekét körömszakadtáig védeni kell és nem csak oly könnyen odaadni. A miniszterelnök hibája az is, hogy nekünk e percben nincs semmiféle vámtarifánk, sem szövetséges, sem szerződéses, sem önálló. Végül a katonai követelések túlzásával foglalkozik, melyeket az ország már nem vállalhat magára, sem a czivilistát. Hiszen a középosztály évről-évre szegényedik.

A hosszabb beszéd után két interpelláció sora kozott. *Krcsmarik* János kormánypárti képviselő intézte az első a kereskedelmi miniszterhez a fiúmarokkói hajójárat beszüntetése miatt, a másikat Barta Ödön a beregi szegény nép nyomorúsága és kivándorlása tárgyában. Az utóbbira Széll Kálmán rögtön felelt, és azt mondta, hogy a felső megyék rossz termését azzal akarja ellensúlyozni, hogy munkát ad a népnek. A kivándorlottaknak pedig egyelőre azzal viseli gondját, hogy lelkészeket küld Amerikába.

Csütörtön, 1902. november 13-án.

Csöndben és komolyságban. folytatódott az indemnitás vitája. *Bizony* Akos volt az első szónok. Az eddigi szónokokkal polemizált és megtagadta az indemnitást. Kivált a kvótaemelést ellen tiltakozott és az önálló magyar hadsereget sürgette. Érdekes volt beszédének az a része, melyben az obstrukcióról mint parlamenti fegyverről szólott. Azt mondta, hogy a függetlenségi pártnak eszébe sincs obstruálni, mert a kormány a többség bizalmával dicsekedhetik, Magyarország pedig nem az az ország, hol a közvélemény állást tudna foglalni a törvénytelenések ellen.

A következő szónoklatot Kecskeméthy Ferenc tiszteletes ur tartotta. Panaszkodott felekezeti harcra és a protestánsok elnyomásáról. Hogy mennyire igaza volt, tanuság rá a mi czikkeink, melyben állandóan azt a panaszt kell hallaniok a katolikusoknak, hogy mindent eltürnek, még elnyomásukat is, pedig ők a többség, ők a régiek, ők a haza java. Már pedig kettőnk közül nagyon tiszteletes Kecskeméthy ur nem önnek van e dologban igaza. Hanem abban igenis igaza volt, mikor azt mondta, hogy Széll Kálmán abban a perczen megbukott, amikor Bécs megharagszik rá. Már meg is haragudott.

Pozsgay Miklós volt a nap utolsó szónoka. A katonai javaslatok és a civillista fölemelése miatt támada a kormányt. Kiválóan pedig az olasz borvám klauzula eltörlését sürgette.

A *pénteki ülés* napirendjére volt feltéve első tárgyal Tápi és Csongrád képviselő-küldési joga, melynek eldöntéséhez 207 képviselő jelenléte okvetlenül szükséges. Második tárgy a Nessi Pál mentelmi ügyéről szóló bizottsági jelentés, melyet a képviselőház azonnal tárgyalásba vesz. Csak azután folytatják az indemnitás vitáját, melynek végét jó egy hét múlva várhatjuk csak, hiszen úgy mondják, hogy elég idő, ha december végére megszavazzák. Széllnek annál jobb. Így teszen a függetlenségi párt a kormánynak — tudja-e, nem tudja? akarja-e, nem akarja? — szivességeket. Az országot csontig-velőig érdeklő kérdések pedig csak hadd várjanak!

Röppentyük Bálint gazdánk fejéből.

— A fővárosban megint elítéltek egy sereg élelmszer-hamisítót. Persze a büntetés olyan csekély, hogy azért a pénzért ugyan nem érdemes becsületes embernek lenni.

— Wlassics miniszter Bécsben járt. Bizonyosan a felől tudakozódott, hogy mi módon kelljen viselkednie a magyar kormánynak, ha ki akarja nyerni a bécsiek kegyét.

— Megtanítom a fiaimat, meg az unokáimat a „Gott erhalte“-ra, mert most már felsőbb rendeletre az lett a mi néphymnusunk s jaj annak, a kinek nem tetszik.

— Meghalt Pintér Kálmán, aki a magyar katolikus közvéleményt ébresztgette, ébresztgette, de ébredését meg nem érthette. Hja, évszázados álomból nem lehet úgy egy szempillantás alatt felriadni! Ébresztők! csak tovább ébreszszetek!

— Mikor a *zsidók* kezdik óhajítani a *konzervatív* pártot meg a *konzervatív* kormányt, akkor bizonyára beléje szánnak egy pár *Khon*-t is.

Egy kézfogó története.

— A Magyar Néplap tárczája. —

E hó tizenötödikén volt éppen harminczöt esztendeje, hogy az öreg pénztáros belépett az üzletbe. Akkor még nem volt pénztáros, hanem csak könyvelő-gyakornok, csak az idő multával rukkolt előre és nem is valami nagy gyorsasággal, mert a milyen hűséges lelkű volt, olyan szerény természetű; nem tolakodott, nem kért, várta a sorát tisztességgel, míg a bőségesen kiérdemelt bizalom már deres fejjel odajuttatta a márványlapos üvegablak mögé.

Harminczöt esztendő alatt sok minden történt, a kis üzletből nagy üzlet lett, az öreg principális, az alapító, elhalt és helyére a fia lépett, egy igen agilís, sokat utazott, termékeny eszű fiatal ember, akinek a keze alatt még nagyobb fejlődést vett az üzlet. Kinek az ideája volt, hogy meg kell jubilálni az öreg pénztáros hűséges munkálkodásának ezt a nagy terminusát: nem tudni; de hogy nem magának az öregnek, az bizonyos. A tervet azonban örömmel fogadták és a principális ur maga is szívesen járult hozzá.

A programmot hamarosan megcsinálták. Az első pont természetesen a banket volt, amelyet a főnök és a személyzet közösen adtak az öreg ur tiszteletére. Világos volt azonban, hogy ezzel még a principális nem mutatta ki kellő mértékben háláját annak az embernek, aki egész élet hű és szorgalmas munkájával segített megszerezni azt a nagy vagyont, amelyet ő élvez. Hosszu tanakodás után az egyik könyvelője megadta neki a jó eszmét.

Az öreg pénztárosnak, aki özvegy ember, van egy szép fiatal leánya. Eladósorban volna, de bizony amit az öreg a szerény fizetéséből elrakosgatott, rá ment a szegény felesége betegeskedésére, temetésére. A főnök urnak egypár ezer forint nem pénz, a leány meg főköttő alá jut vele és az öreg urat megváltja a nagy gondjától.

A főnök ur még meg is köszönte az ideát.

Meglepetésnek lévén szánva a dolog, természetesen besúgták az öreg urnak is, azzal, hogy hozza el a leányát is a banketra, legalább ismerje meg a principális, ha már a boldogságáról gondoskodik. Az öreg sirt örömeiben.

A banketten csakugyan ott volt a leány, az apja és a főnök ur közé ültették és hamar látnivaló lett, hogy principális ur csakugyan derék ember, szíves, udvarias, kedves volt a leányhoz egész este. A leánykát egészen meghatotta.

Vége lett azonban a lakomának, jó későn az igaz, de a főnök ur egy szóval sem említette a dolgot az ünnepeltnek, pedig a titkos program szerint úgy lett volna, hogy a vacsora után távozáskor diszkrétén átnyújtja az öregnek a — leánya nevére kiállított takarékpénztári könyvet.

A főnök ur azonban távozott a nélkül, hogy ezt tette volna: az öreg ur tehát bizony nem valami kellemesen töltötte a jubiláris nap éjszakáját. Ha nem tudott volna a dologról, boldoggá tette volna, amit kapott, így nagyon fáj neki, ami elmaradt.

Reggel kissé búsan készülődött, hogy az üzletbe menjen, mikor kopogtatnak, nyilik az ajtó és belép feketében a főnök ur. Az öreg zavarában alig tudta helylyel megkinálni.

— Röviden végezhetünk, — mondta a főnök ur. — Ön talán nem is tudja, hogy a tegnapi jubi-

leum egy pontja elmaradt. Azt a meglepetést szántuk önnek, hogy hozományt adok a leányának . . .

— Oh, kérem . . . rebegte az öreg.

— De én azt nem teszem! — folytatta nyugodtan a főnök ur.

Az öreg ember halálsápadt lett.

— Megbántotta önt valamivel a leányom?

— Sőt ellenkezőleg, — mondta a principális.

— Azaz, ahogy vesszük . . . De én nem adok pénzt, mert én, ha ugyan neki nincs ellene kifogása, elveszem az ön leányát hozomány nélkül is.

Ez a története egy kézfogónak, amit a minapában tartottak Budapesten.

Terjesszék a „Magyar Néplapot!”

UJDONSÁGOK.

A király betegeskedik. Csütörtök óta beszűntette királyunk Bécsben a kihallgatásokat, mert gyöngélkedik. Állapota azonban semmi aggodalomra nem ad okot.

Hatvan éves orvosi jubileum. Kanka József pozsonyi orvos szerdán ünnepelhette meg orvosi működésének 60 éves multját. Ez alkalomból az egész város tiszteletét fejezte ki előtte. Ezrekre rug azoknak a száma, kiknek Kanka minden díjazás nélkül segítségére sietett, hogy szemük világát el ne veszítsák.

Erzsébet napja. November 19-én a főváros és az ország kegyelettel megünnepli néhai királynénk emlékét. Névünnepe az összes iskolákban szünet lesz és a tanulók részére emlékünnepet rendeznek a tanítók. Ez szép is. Még csak arra kérjük a katolikus iskolákat, emlékezzenek meg e napon a mi régtől tisztelt szent asszonyunkról is, árpádházi szent Erzsébetről, a magyar nemzet eme türésben és erkölcsben tündöklő csillagáról, kinek élete eltagadhatatlan fenkölt példákat ad a katolikus leányoknak és asszonyoknak. Sajnos, hogy e példavételt a katolikus iskolák utóbbi időkben mindinkább elhanyagolják; más országokban a nemzetek minden egyes szentjét külön-külön illő ünnepléssel dicsőítik. És ez még szebb.

Népnyuzás. Forgácsfalva községének több lakosa évekként elzárta az összeállított és egy birtokot vett. A vételár, illeték és költség 80.000 koronát tett ki. Ám Holics jegyző, Benyus András bíró és Freisinger Ármán korcsmáros több mint 126.000 koronát szedtek össze a birtok vételára fejében. Hogy ez a sok pénz azután hová ment, csak most fog kisülni, mert a forgácsfalviak megunva azt, hogy soha elszámolást nem kaptak, fölkeresték Zboray Miklós orsz. képviselőt s megkérték, nézzen utána, hogy hová megy az a sok pénz. Zboray leküldte helyettesét Forgácsfalvára s erre a jegyzőt oly halálos ijedelem lepte meg, hogy a fősolgabíróhoz sürgönyözött csendőrökért,

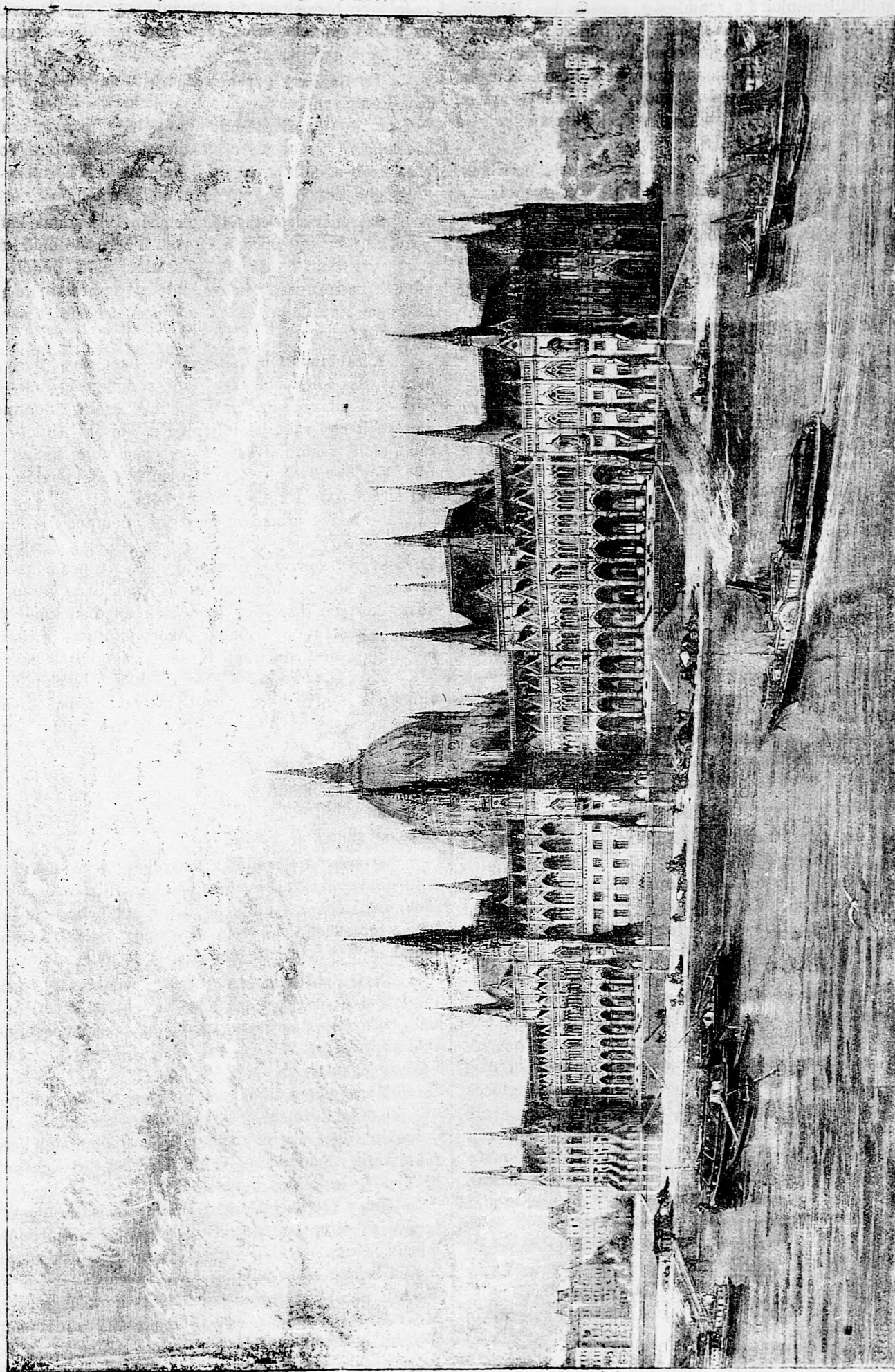
azt a hamis jelentést adva, hogy agyon akarják verni s hogy a nép lázong. Midőn Zboray helyettese a bírót fölkereste, ez oda nyilatkozott, hogy bizony sok pénz elkalódott és a jegyzőre toltta a felelősséget. Ugyanakkor asztalán egész halom keresetet találtak, melyekben a tárgyalás határnapja rég elmullott. Ezeknek a kereseteknek története az, hogy hol Benyus, hol Freisinger, amikor pénzre volt szüksége, egyszerűen, mint a közbirtokosság igazgatója — holott itt közbirtokosság nincs is — beperelte az egyes embereket vételár-hátralékokért. A rimaszombati kir. járásbírósa kibocsátotta az idézést. Ez a törvény értelmében a jegyzőhöz került kézbesítés végett. Itt pedig az történt, hogy kézbesítés helyett a kérvényre ráírták: nem fogadja el, ezt visszaküldték Rimaszombatra, a keresetet pedig eldobták. A perbevonat alperes pedig mit sem tudott a tárgyalási határnapról s azon meg sem jelent. Természetesen, hogy elmarasztalták. Zboray ezekért és egyéb visszaélésekért megtette a fenyegető följelentést. Hiszszük, hogy a törvény szigorúan fogja büntetni a népnyuzóit.

A kis Kohnék és katonáék. Lembergől írják: Bobrkában egy csendőr saját felelősségére elfogott egy katonaköteles zsidót, ki a sorozást kikerülte. Vizsgálatot indítottak ebben az ügyben s a vizsgálat során óriási megvesztegetésnek jöttek a nyomára. Eddig kitünt, hogy a sorozó-bizottság 567 katonaköteles zsidót mentett fel titokban a sorozás alól. Két hivatalnokot felfüggesztettek, a strzeliska-sternbergi zsidó anyakönyvvezető ellen pedig elfogatási parancsot adtak ki.

A svéd-gyújtó feltalálója meghalt. Brailában, Romániában a minap nyolczvanhárom éves korában meghalt Kiesevelter Károly, az ugynevezett svédgyújtó feltalálója. Szegényes körülmények között halt meg, bár találmánya révén, mint a jönköpingi svédországi Böttger-féle gyújtógyár társtulajdonosa óriási vagyont szerzett. Miután visszavonult az üzlettől, feleségével együtt Brailában telepedett meg, ahol merész vasuti spekulációkkal elvesztette egész vagyont. Életének utolsó éveiben már alig maradt annyija, amennyiből megélhetett volna s nyomorban halt meg.

Háboru rablóbanda ellen. Ázsiai Oroszországban a Szunganani folyó jobb partján lévő Bodune várost a múlt hónap elején mintegy 700 főnyi kínai rablóbanda megtámadta. Miután a kínai rendőrség a várost ellentállás nélkül átadta a rablóknak, ezek elfogták a kormányzót és sok házat felgyújtottak. A második szibériai hadtest parancsnoka, amikor október közepe táján az esetről értesült, Talajesu városából katonaságot küldött Bodunéba két ágyuval. A csapat október 24-én érkezett a város elé, amelyben 200 rabló volt. Az oroszok megkezdték az ágyuzást és benyomultak a városba, kiszabadították a kormányzót és elfogtak néhány rablót, köztük a banda vezetőjét, akit kivégeztek. A többi rabló elesett vagy elmenekült. A kínai hatóságok tehetetlensége és határozatlansága arra indították Stakelberg bárót, hogy két század gyalogságot, egy csapat lovasított vadászt és két ágyut hagyjon Bodunéban, a hol addig marad a katonaság, míg a rabló-támadások meg nem szűnnek.

Orvosság a sztrájk ellen. A nicaraguai kormány valóban amerikai szellemességgel akarja megoldani a munkáskérdést. Egy újabb törvény értelmében ugyanis a

Az új országház.

mi s
 föl-
 lkal-
 kkor
 tár-
 nek
 ikor
 sság
 relte
 abati
 vény
 edig
 ták:
 ere-
 sem
 lent.
 t és
 tést.
 nép

ják:
 egy
 atot
 riási
 ogy
 fel
 tek,
 edig

má-
 halt
 ója.
 nya
 jttö-
 ntán
 ele-
 esz-
 alig
 nor-

an a
 nult
 eg-
 llás
 rzót
 test
 rte-
 éba
 elé,
 yu-
 cor-
 zé-
 ne-
 ága
 og-
 jon
 bló-

ány
 a
 s a

munkanélküli munkást a rendőrség egyszerűen letartóztatja és husz napra hűvösre teszi. A büntetés elszenvéde után a munkást közmunkával foglalkoztatják mindaddig, míg valamely munkaadó meg nem könyörül rajta. A jó nicaraguaiak azt hiszik, hogy ezzel a törvénnyel egyszer s mindekorra véget vetnek hazájokban a sztrájkoknak.

A táviró feltalálójának vagyona. Morse Sámuelnek, a táviró feltalálójának vagyona, az Egyesült-Államok legfőbb bíróságának egy végzése folytán került felbontásra. Morse harmincz évvel ezelőtt halt meg és akkor vagyona 524.000 dollárt (körülbelül 2.620.000 koronát) tett ki. Harmincz évig tartott a hagyatéki eljárás és 178.000 dollárt (890.000 koronát) emésztett fel. A „táviró korszaká”-nak megteremtőjéhez éppen nem méltó ez a lassúság. De a költség éppen olyan impozáns, mint a Morse Sámuel találmánya.

Gonosz végrendelet. Egy londoni ujság írja: Egy gazdag, ravasz angol ember nem elégedett meg vele, hogy életében boszantgatta a feleségét és a rokonait, hanem még a végrendeletét is úgy komponálta meg, hogy fogvicsorgatva gondoljanak reá örökre. Nem rég halt meg s a napokban felbontották a végrendeletét, mely többek között a következő pontokat tartalmazza: Feleségemnek, Erzsébetnek, aki butaságom folytán lett a feleségem s aki kitartó buzgalommal bemocskolta a nevemet — évi 5, azaz szóval öt font sterlinget hagyományozok neki, ellenében első végrendeletemmel, amelyben vagyonom felét 130.000 font sterlinget juttattam neki. — Unokahugomnak, O'Neil Margitnak, — aki vasárnaponként a sárga földig leiszsa magát, ahelyett hogy a templomba járna — öt sillinget hagyok. Ezért megkívánom tőle, hogy késsen el a temetésemről, maradjon otthon s rugjon be. — Szolgáknak John Abbonnak hat pencét hagyományozok. Vegyen érte kötelet és akaszsa fel magát. — Vagyonom többi részét az árvaháznak hagyományozom . . .“

Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár igazgatósága október hó 27-án tartotta rendes negyedévi ülését. Ez ülésen hozott határozatot az igazgatóság azok kérelme fölött, akik egyszerre tíz tagsági könyvvel akarják biztosítani magukat. Ezen az ülésen tárgyalta az igazgatóság Vujevich Benő nemes-militicsi, Visnyovszky József nántüi és Pancsula Elek sumjáczi lakos földmivelők kérelmét, akik segélyéért folyamodtak az igazgatósághoz s akiknek bár betegségük nem balesetből származott, arra való tekintettel, hogy a szerződésileg elvállalt gazdasági munkát betegségük miatt nem tudták teljesíteni s így egész nyáron keresetképtelenek voltak, az igazgatóság 150—150, illetve 60 korona rendkívüli segélyt utalványozott. A kereskedelmi miniszter fontos rendeletet adott ki a minap a Munkás-segélypénztári tagok felvételi és biztosítási díjainak beküldése tárgyában. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy a hatóságok a befizetési lap hátuljára postadíj utánfizetése nélkül minden egyes esetben ráírhatják, hogy a kérdéses összeget kinek a részéről terjesztik fel és milyen célra. Ez az üdvös rendelet nagyon meg fogja könnyíteni a hatóságoknak s különösen a községi jegyzőknek dolgát; miután eddig mindig külön levélben kellett felvilágosítást küldeniük arról, hogy az egyidejűleg feladott összeget ki fizette be s mire vonatkozólag, felvételi díj képen-e? vagy

cséplőgép biztosítási díj gyanánt, vagy egyéb célra. Ez az üdvös rendelet tehát igen nagy mértékben egyszerűsíteni fogja az eljárást.

II. Rákóczy Ferenc szobra Tokajban. A jövő évben lesz kétszázadik évfordulója annak, hogy II. Rákóczy Ferenc, a tokaji vár ura, kibontotta a magyar szabadság zászlaját. A nevezetes cselekmény évfordulójára Tokaj városa szobrot állít a nagy fejedelemnek. A Rákóczy-szobor költségeit országos gyűjtés útján akarják összeremteni.

Szerencsétlenség a templomban. Borzalmas katasztrófáról ad hirt egy brémai távirat. Veereselo holland határszéli városkában az istentisztelet alatt bedőlt a templom s másfél száz ájtatos embert temetett maga alá. Eddigél 10 halottat és 52 súlyosan sebesültet ástak ki a romok alól.

A rabbijelölt hiszékenysége. Ismeretes, hogy a szélhámós hiszékeny emberek tapasztalatlanságának kihasználásával jut célhoz. Erre jellemző esetet mondunk el, amelynek egy rabbijelölt vallja a kárát. Glück József rabbijelölt vasárnap este a kerepesi-uton haladt lakása felé. Egyszerre csak eléje toppan egy jókabátos ember, aki siránkozva a következőket adta elő:

— Nézze uram, ön most megmenthet az elpusztulástól, ha egy kis szivességet tesz nekem. Csak egy kis szivességről van szó. Éhes vagyok és nincs pénzem. Nem kívánom, hogy alamizsnát adjon, csak arra kérem adjon husz koronát kölcsön, amelynek biztosítékaul zálogba adom gyémánt gyűrűmet. Azért jutottam e kényszerhelyzetbe, mert vasárnap lévén, a zálogházak zárva vannak és senki ismerősöm nincs, akihez bizalommal fordulhatnék, vegye át a gyűrűt, melyet holnap kiváltok a lakásán. A rabbijelölt megadta a lakása címét, átadta a husz koronát, sőt még az ezüst óráját is az idegenre bízta, annyira hitt neki. Később azonban meggyőződött róla, hogy szélhámóssal volt dolga, aki csunyán becsapta. A gyémántgyűrű ugyanis huszkrajczáros rézgyűrű volt. A csaló ellen följelentést tett.

Áttérés. A Szentlélek kegyelme által segítve, régi lelki óhaja ment teljesedésbe Kovács Rozália ev. ref. hajadonnak, midőn a kath. egyház kötelékébe való áttéréskor a hitvallást f. hó 4-én a csépai Szent Jakab templomban Májer László plébános h. kezébe letette.

Családirtó kapitány. Falun, svédországi városban Pihlström gyalogsági százados agyonlőtte két 10 és 8 éves fiát, harmadik 6 éves fiát pedig halálosan megsebesítette. Pihlström beteg volt és azt hiszik, hogy elmezavarban követte el tettét.

Merénylet a lippai vonat ellen. A radna-lippai vasuti állomás közelében a vasuti ór közvetlenül a lippai vonat megérkezése előtt nagy fahasábokat talált keresztbe fektetve a vágányokon. Az ór jelentést tett a csendőrség-nél, amely kutatja a tetteseket.

Nagy szerencsétlenség. Hódmezővásárhelyen a Pallós Ignác és társa budapesti vállalkozó cég által épülő hódmezővásárhely — makó — nagyszentmiklósi vasutépítésnél hétfőn reggel 6 órakor nagy szerencsétlenség történt. Benkő István fuvaros kocsijával át akart haladni a rácsuti átjárónál, amikor egy homokszállítóvonat haladt a pályán. A vonatvezető későn adott ellengőzt; a vonat a lovakat és a kocsit összezúzta. Benkő fuvaros szörnyet halt. Fejét a kerekek a testétől elválták. Az össze-

ütközés következtében a vonat is kisiklott. Ot kocsit a három méter mélységű kubikgödörbe zuhant. Az utolsó kocsin lévő munkásokból heten súlyos sérüléseket szenvedtek. Az elüljáróság a helyszíntre sietett. A szigorú vizsgálat folyamatban van.

Zana uram igazsága. Vannak emberek, kiknek szenvedélye az igazságkeresés. Űzi őket a belső szózat, mint az örök zsidót. Tovább, tovább keresi az igazságot. Ha nem a törvényszéknél, hát a táblánál, ha ott sincs, fent a Kuriánál, vagy éppen a királynál. Ilyen lelkiületű ember lehet Zana Ágoston nagyváradi lakos, ki rendszeresen felebbezett és az érdemes városatyák határozatával sohasem volt megelégedve. Azonban elfelejtett valamit. A felebbezésekre bélyeget rakni. Hát meglelelezték a városnál a tulbuzgó polgár felebbezéseit. A birságot is kirótták rá. De mimásképpen cselekedhetett volna Zana, ha nem úgy, hogy a leletezést is megfelebbezte. Meg is tette s a felsőbb fórum Zanának adott igazat. Mert Zana érdemes hazafi. Közdolgokban felebbezett. Ezért nem kell a bélyeg. Most már nyugodtan elégedetlenkedhetik. Hazafiui aggodalmait bátran tiltakozhatnak. Tiszta az út felfelé... nincs semmi akadály, semmi költség, — bélyegmentes.

A kit kétszer lőttek agyon. Az emberi szívósságnak igazi mintaképe volt az a százéves spanyol ember, aki a napokban halt meg Madridban. Caballero Fratusnak hívták az öreget és arról volt nevezetes, hogy kétszer lőttek agyon és mégis életben maradt. Caballero fiatal katonáskorában Cabrera karlista tábornok fogságába került kétszer és a tábornok mind a kétszer agyonlövésre ítélte. Először a tudela de navarrai ütközet után tizenhét éves társával együtt akarták agyonlőni. A golyó szerencsére nem találta életveszélyesen, azonban elájult és lerogyott a többiekkel. Egy paraszt ember találta meg és keltette életre. Később, egy év múlva, harminczöt éves társával egyetemben „lőttek agyon” Toulouse de Guipuzeoban. Ez alkalommal a golyó bement a száján és a nyakán jött ki hátul. A többi halottakkal együttesen a temetőbe vitték s már a sirba akarták tenni, amikor az ápolók észrevették, hogy él, a kórházba szállították, hol aztán fölépült. A viharos életű Caballero a háború lezajlása után Madridban telepedett le, hol szabó mesterséget folytatott s nagy részt könyöradományokból élt.

A hittérítő. Miskolcra jelentik: A minap történt, hogy Szabady Viktor emődi állomásfőnökhöz beállított egy uriasan öltözött asszony, aki özvegy Csengery Gáborné miskolczi háztulajdonosnőnek mondotta magát. Azért jött, szölte, hogy fia számára megkérje a főnök leányának kezét. Szabady kitérő választ adott, mert gyanusnak találta a látogatót, a kire figyelmeztette a csendőrséget. Hatala István csendőrparancsnok kiderítette, hogy az asszony igazi neve Grün Lina, akinek nemrég baja akadt a nagyváradi rendőrséggel. Ott, bár zsidó vallású, fölcsapott hittérítőnek s mint a pápa kiküldöttje sorra járta a paraszt családokat. Azt mesélte, hogy a pápa kegyelmet és ereklyét küld általa. Az ereklyét két forintért osztogatta. Negyvenhét parasztasszonyt szedett rá ilyen formán. Emődön is hittérítőnek adta ki magát s a nép áhitattal hallgatta. A mikor letartóztatták, a nép a községéért köré csoportosult.

— Ki hitte volna! — kiáltott föl egy parasztasszony. — Nekem két pengőért egész életemre elengedte a bucsujárást.

Végzetes tévedés. Beszterczéről írják: Papp János dr. naszodi ügyvéd a minap árverésen egy darab földet vásárolt, de a hivatalos átadáskor a bíróság kiküldöttje tévedésből Szelezsán borgó-beszterczei lakos tulajdonát adta át neki. Szelezsán ez ellen tiltakozott, a mire a megbízott Schmidt járási szolgabírótól csendőri karhatalmat kért. A szolgabíró jóhiszeműleg kirendelte a csendőrséget, a mely megjelent a helyszínén s a mikor Szelezsán jogos elkeseredésében nem akart engedni, a csendőrök agyonlőtték. Csakhamar kiderült, hogy a szántóföld, a melyen a szomorú eset történt, Szelezsán jogos tulajdona volt, a mire a bíróság vizsgálatot indított a csendőrség és Schmidt szolgabíró ellen. Szelezsán özvegye négyezer korona kártérítést követel a szolgabírótól.

Szentségtörő lopás. Civitavechiában a Chiesa della stella templomában november 7-én éjjel szentségtörő lopást követtek el. Feltörték a sekrestyében levő kincstárt és abból a legértékesebb egyházi szereket, kelyheket, művészi ereklye- és szentségtartókat, a Szűz Mária szobrának gyémántokkal díszített aranykoronáját lopták el. A kár körülbelül 6 millió lira. Ehhez már mégis nagy elvete-mülség kell: magát az Istenházát feltörni és megrabolni.

Harc a tengerszem körül. Szepes-ófalván Zamojszki erdőkerülője két osztrák csendőr jelenlétében a halastó területén czirkáló Hohenlohe herceg Mózer nevű vadászától alattomban kiragadta fegyverét és a lengyel határ oldalára menekült. Mózer utána ment és az osztrák csendőröktől visszakövetelte a fegyverét, kik azt nem akarták visszaadni s azt mondták, hogy minden magyartól, aki a halastói területre lép, elvegyék a fegyverét. A lengyelek csendőreik fedezete alatt a magyar területből hetven fát kivágtak.

Egy kísérletet tegyen mindenki a hirneves Feller-féle Elsa Fluid-dal. E rendkívül kellemes illatú szer számos embernek adta vissza már elveszettnek hitt egészségét. Csodás hatással segít és a legtöbb betegséget mint láz, köszvény, mellfájás, fogfájás, gyomorbad, szúrás, szaggasztás, köhögés, influenza stb. stb. gyorsan és biztosan gyógyítja. 12 üveget vagy 6 duplaüveget 5 koronáért bérmentve küld Feller V. Jenő gyógyszerész Stubicza, Templom-utca 35. szám.

Németh Ambrus ur mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Hübner József bajai gyógyszerész hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Népek és nemzetek.

Jó és rossz dolgok a francziák közt.

A párbaj ellen. Lecomte szenátor a francia szenátusban a következő törvényjavaslatot nyújtotta be a párbaj ellen:

A párbaj büntény. Minden párbajozó egy hónaptól egy esztendeig terjedő fogsággal és 500 franktól 1000 frankig terjedő pénzbírsággal büntetendő. Aki a párbajban mást megsebesít, két hónaptól két esztendeig terjedő fogsággal és 200 franktól 2000 frankig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

Ha a párbaj halált okozott, a vétkes egy évtől három évig terjedő fogsággal és 500 franktól 5000 frankig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

Ez a javaslat helyes, mert a párbaj barbár szokását csakis kemény büntetésekkel lehet megszüntetni.

Kevés a választó. Egy francia író arról panaszkodik, hogy Franciaországban a választóknak csak kis része szavaz politikai okokból. A többi azért, mert reméli, hogy a jelölt ezt vagy azt az utat létesíti, iskolát állít, kinevezteteti a fiut levélhordóvá, a leányt tanítónővé. Kieszközi, hogy a katonasorban levő öcsösöt egy közel fekvő ezredhez tegyék. Rendesen ezek és hasonló okok biztosítják a többséget a kormánynak. Ebből az látszik, hogy a világ mindenütt egyformán folyik és van a politikában szemölcs, szeplő és tyukszem elég...

Törvénykezési szünet. Franciaországban a sok rossz mellett sok jó és épületes dolog is történik.

A törvénykezési szünet ott augusztustól novemberig tart. Novemberben, mielőtt a törvényszékek rendes tárgyalásait megkezdhenék, Párisban ünnepélyes misére szoktak összejönni. Tegnapelőtt tartották meg ezt a Veni Sancte misét a Saint Germain l'Auxerrois templomban, melyen 400 ügyvéd és bíró vett részt.

Mikor irhatunk ilyet Magyarországról?

Egy arab kikötő bombázása.

Mint hogy a Vörös-tengeren nagyon elszaporodtak a tengeri rablók, azok kiirtása tárgyában az olasz kormány Törökországtól bizonyos biztosítékokat követelt. A török ajánlott ugyan biztosítékokat, de az olasz kormány ezeket elégteleneknek nyilvánította; azért is az olasz csapatok Middy városát bombázták. Furesa, hogy a nagy barátkozás után, amelyik a szultán és az olasz király közt néhány hét előtt lefolyt, egy harmadrangu kérdés miatt olasz ágyuk romba lőnek egy török várost.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.)

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és bürbajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyetemi orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Dijazott levélre válaszol. Betegeket intézetten kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Közgazdaság.

Fontos gazdasági találmány.

Május óta Oravecz József szepesi tanító betagazgatta Magyarhonunkat faluról-falura és kísérletezett, hogy a nagy anyagi veszteséget okozó sertésvész ellen gyógymódot és gyógyszereket találjon. Ami sikerült is neki. Most teszi meg a kellő lépéseket, hogy a kormány az ügyét előmozdítsa. Amire legjobb kilátásai vannak. A tápszer és gyógyszer szabadalmazva lesz és szükség esetében kötelezhető lesz a használata, akár a védhimlőtől. Érdeklődők fordulhatnak kérdezősködéseikkel a feltaláló tudós

tanítóhoz a földmívelésügyi miniszterium főerdőmesteri hivatalában, Scholtz főerdőmester ur szobájában.

Egy millió magánerdők vásárlására. Darányi földmívelésügyi miniszter magánerdők vásárlására egy millió 100,000 korona összeget kér most beterjesztett költségvetésében a törvényhozástól. Indokolta teszi ezt az a körülmény, hogy a telepítési czelokra alkalmas, vágásra érett s így értékes állami területünk egyre kevesbedik s ha erről a nagyfotosságu közgazdasági és politikai célról, amelyet az amugy is igen nagy kiterjedésben előforduló, fennállásukban veszélyeztetett, avagy rosszul kezelt magánerdőknek az állam részére való megszerzésével követünk, ugyszólván teljesen lemondani nem akarunk, feltétlenül szükséges az erre megkívántató eszközöknek megszerzéséről gondoskodni, hogy a telepítésre alkalmas kincstári erdők szociális érdekeket szolgálhassanak. Amit a miniszter kér, az a költségvetést nem érinti, mert gondoskodott, hogy a lugosi, lippai, apatini és kolozsvári kerületekben lévő és mezőgazdasági művelésre alkalmas hasonló erdőterületek eladásából befolyó bevételek fedezzék azt a kiadást, amit a miniszter ez évre magánerdők vásárlására szánt.

Ujtengerinek soron kívüli szállítása. A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint intézkedés történt, hogy az idén is épp úgy, mint a megelőző években a zsákokban vagy öntött állapotban feladott morzsolt ujtengeri-küldemények ez évi november hó 8-tól visszavonásig, de legkésőbb jövő évi február hó végeig soron kívül — a koesirakományok és egyéb gabonaküldemények előtt — első sorban a tengeri küldemények, még pedig feladásuk sorrendjében rakassanak be és továbbszállitassanak:

Ipari szövetkezetek. A hivatalos kimutatás szerint hazánkban 118 ipari szövetkezet van és pedig: Budapest 13, Abauj-Tornamgyében 1, Alsó-Fehér 2, Arad 4, Bács-Bodrog 7, Baranya 2, Bars 2, Békés 7, Bereg 2, Bihar 1, Borsod 2, Brassó 1, Csik 1, Csongrád 4, Fogaras 1, Gömör és Kishont 1, Győr 1, Hajdu 2, Háromszék 4, Hont 1, Kolozs 3, Komárom 1, Krassó-Szörény 1, Maramaros 4, Maros-Torda 5, Nógrád 1, Nyitra 1, Pest-Pilis-Solt-Kiskun 7, Somogy 1, Sopron 2, Szatmár 3, Szeben 1, Temes 4, Torda-Aranyos 2, Torontál 1, Trencsén 2, Vas 1, Veszprém 2, Zala 1, Zemplén 2. Horvát-Szlavonországban 9. Ez már egy kis kezdet; de bizony még sok a tenni való. Lássanak a szövetkezetek alakításához iparosaink a saját jól felfogott érdekükben.

*

Budapesti piaczi árak:

Buza: Tiszavidéki 7:35 kor., tolnamgyei 7:45 kor., pest-megyevidéki 7:25 kor., zentai 7:10 kor., verbászi 6:75 kor., szerbiai 6:87 kor.

Rozs: 6:15 kor.

Zab: 5:70 kor.

Tengeri: 5:45 kor.

Az árak 50 kg.-kint értendők. A mult héthez képest tartott ár tapasztalható.

Liszt: Átlagos jegyzések Budapesten:

0	1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---

25-90	25-60	25-60	24-40	23-40	23-	22-30	21-30	20-80
-------	-------	-------	-------	-------	-----	-------	-------	-------

Korpa: Finom 8:10 kor., durva 8:30 kor.

Kérünk czimeket, a hová mutatványszámot érdemes küldeni.

je

a Kis

Az inté

kö

A nével s
fizeti k

Kö

34, va

Ha

nem n

akár

Az

csönö

fizette

A ki

Ket

E kősz
fej-, tü
migrén,
sáptör,
nagyot
szivgor
mok a gy
gőrsök
melyne
E kősz
állandó
szinte

Nagy
ségek
sek é
lásan

A kit
az vis

MÜ

HÜBNER PADUA

A ki birtokára
jelzálog-kölcsönt
 akar felvenni, forduljon bizalommal
a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez
Bpest, V., Géza-utca 2. sz. (saját ház).
 Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főszelvény azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen. Ezért
kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad.
 A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhére. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a kölcsön körüli, teendőit ellát.
 Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 15, 22, 25, 33 $\frac{1}{2}$, 34, vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek.
 Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti.
 Az intézet jelenleg 5 $\frac{1}{2}$ %-os és 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevél kölcsönöket ad s az 5 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönök minden levonás nélkül
készpénzben
 fizetnek ki.
 A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bírkinék szívesen ad felvilágosítást.

Kettős elektromágneses kereszt
 R. B. 86967. szám.

E készülék gyógyít és segít fej-, tü- és fogfájásnál: a migrén, neuralgia, vértolulás, sárgás, szédülés, a fülzúgás, nagyothallás, a szivverés, szivgörsök, asztmatikus rohamok a gyomorgörsök s egyéb görsök, az étvágytalanság, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szerepe. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradoztat szét a testen s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a legháladatosabb orvos az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen.

Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy buszvéve betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodámban lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hála-lassan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők.

A kit legkésőbb 14 nap alatt nem gyógyul meg készülékem, az visszakapja a pénzét. A hol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona
 Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.
Kis készülék ára 4 korona
 Csak gyermeknek s nagyon érzékeny nőknek való.
 Központi eladási és szétküldésibély a bel- és külföldi részére:

MÜLLER ALBERT, Budapest, Vadász-u. 42/GI. Kálmán-u. sarkán.

HÜBNER PÁDUAI SZENT ANTELL BALZSAMA

TÖRV. VÉDVE.

Ne aggódjon

Ha bármilyen betegség gyötri is, rendelje meg a páduai Szt. Antal balzsamot. Bámulatos az az eredmény, melyet a páduai Szt. Antal balzsam gyógyító hatásával elért, már egy üveg elhasználása után is! Felőtteknél és gyermekeknek egyaránt használható főképp a következő bajoknál.

Mindennemű gyomor bajnál, étvágytalanságnál, főfájásnál, ha az idegességtől származik is, hideglelésnél, Hasbántalmaknál székrekedésnél, vese és máj bajoknál, izom és csusz bántalmaknál, továbbá közsvényénel úgy bevéve mint bedörzsölve utólrhetetlen hatása van.

Kapható a feltalálónál
HÜBNER LÁSZLÓ gyógyszerésznél
 BAJÁN.

továbbá Török József gyógyszer-tárában Budapest, Király-u. 12. csak akkor valódi ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kő korszában van.
 Ára 1 korona 20 fillér, használati utasítás mellékelve van minden korsónál.

= Első kézből legjobban vásárol =
Magyarország legnagyobb hangszergyára.
Stowasser J.
 cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg egyedüli szállítója
Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.
 Legnagyobb választék az összes hangszerekben, =
 hegedük, gordonkák, bőgők, fuvolák, trombiták, czimbalmok, saját találmányu tárogratók 30 frt tól felfelé
Harmonikák legjobb elpusztíthatatlan hangokkal, különlegesség acél hanguzenekar harmonikákban — saját mintáink * * * * *

Magyar gyártmány!

Teljes zenekar felszerelése
 előnyös feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítatik
 Képes árjegyzék a) hangszerekről, b) harmonikákról, ugyszintén harmoniumokról ingyen és bérmentve; csak megnevezendő miféle hangszerről kívántatik.

SPECIALISTA

sérvkötőkben!

KELETI J. orthopádiai műintézete ajánlja minden sérvben szenvedőnek a legújabb és modern szerkezetű 1902. évben cs. és kir. szabadalmazott sérvkötőjét. Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívüli fekvése által fölülmul minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu 12 korona | Kétoldalu 24 korona
 Keleti-féle cs. és kir. szab. gummi-sérvkötő, éjjeli használatra igen ajánlható.

Árak: Egyoldalu 10 kor. | Kétoldalu 20 kor.
 Gyaráimban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó és támgépek, mellfűzők ferdénőttek részére. Műlábak és kezek, haskötők, görcsérharisnyák stb. stb.
 Valódi francia gummi-különlegeségek eredeti párisi csomagolásban.

Legújabb képes árjegyzéket titoktartás mellett ingyen!
Keleti J. orvos-szobészi mű- és kötszergyára. Alapítva 1878.
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.

Egy álom mint életmentő.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli SCHULZ JÁNOS N.-Kömlöson. — Utánnomás tilos.

„Hát nem hiszed, hogy egy álom az ember életét is meg tudja menteni?”

Ezt kérdezte tőlem Károly barátom, mikor tavaly karácsonykor meglátogattam és midőn kételkedve ráztam a fejemet, így folytatá: „Hát figyelj!” Ép ma egy éve voltam Józsefnél, kit te ismersz és ki most kántor is, az mondta el nekem, hogyan menté meg életét egy álom. Egész családjá beteg volt s ő maga is influenzában és keresztfájásban szenvedett, már vért is hányt, anyósának gyomorgörese, oldalszurása volt, gyermekei torokbetegségekben, vörhenyben feküdtek és sápkórosak voltak; maga a kántor oly beteg volt, hogy már meg is gyónt és mikor este elaludt, senki sem remélte, hogy még valaha felébred. — De mégis felébredt másnap reggel és odaszólt feleségének:

„Mari én azt álmodtam, hogy kalendáriumot vettem és meggyógyultam!

József felesége álomhívó volt és mindig vett is kalendáriumot. Alig, hogy lapozgatni kezdett, feltűnt neki egy elbeszélés „Az életmentő”, melyben az összes betegségek gyógyítása a híres Feller-féle Elsa-Fluid szerrel volt megírva.

Mari már azelőtt is mindenféle fluidot rendelt, ezek azonban mit sem használtak, csak most tudta meg, hogy csak a Feller-féle Elsa-Fluid segít, mely csak akkor valódi, ha direkt FELLER V. JENŐ gyógyszerésztől STUBICÁN Templom-utca 35. szám (Zágrábmegye) van rendelve.

Erre azonnal sürgönyileg rendelt 12 üveg Feller-féle Elsa-Fluidot 5 koronaért, kevesebbet ugyanis nem lehet kapni. Már másnap meg is érkezett az Elsa-Fluid és még a postaköltséget is megfizette Feller ur.

A beteg azonban semmit sem akart bevenni, a tisztelendő urhoz és Máriához, kik esdve kérték próbálna meg csak a valódi Feller-féle Elsa-Fluidot, azt mondta:

„Nekem semmi sem használ már, hagyjatok békében meghalni!” De mikor aztán szegény felesége sirva rimánkodott, hogy hát gondoljon gyermekeire, akkor aztán engedett. Naponta 20 cseppet adtak neki czukron belsőleg és

egész testét is bedörzsölték neki többször Elsa-Fluiddal, mire jobban érezte magát. Tüstént rendelt még 48 üveg Elsa-Fluidot 16 koronaért és 4 koronaért 6 doboz Elsa-pilulát (miről szintén azt olvasta, hogy legjobban hatnak gyomorbetegségeknek) és 3 hét múlva úgy ő maga, mint gyermekei és anyósa, kik mind a Feller-féle Elsa-Fluidot használták, teljesen felgyógyultak.

„Lám” — szölt nekem Károly barátom — így mentette meg egy álom egy család életét. — Mikor a faluban hire ment a Feller-féle Elsa-Fluid csodás gyógyerejének, a betegek mind rendelték ezen kitünő háziszerről és minden

nyáján meggyőződtek, hogy a valódi Feller-féle Elsa-Fluid teljesen és gyorsan gyógyít rheumat, dagadt lábakat, vesebajt, daganatokat nyilalást, lázt, köszvényt, láb és kézbenulást, szivdobogást, légzési zavarokat, fülzugást, fogfájást, a száj rossz szagát, különösen szemgyöngeséget és idegbajt, gége és torokbetegségeket, skrofulózt, sebeket, megfagyott testrészeket, orbánczot, pörsenéseket, szemölcsöt. Az emberek a Feller-féle Elsa-Fluidot a gyermekeknek adták sárgaság, láz, bárányhimlő, rekedtség, köhögés, giliszták ellen, ezenkívül bekenték Feller-féle Elsa-Fluid-dal, ha gyermekeiknek kiütéseik voltak a testükön vagy arczukon, sőt ha ótváros volt a fejük és mindig használt a Feller-féle Elsa-Fluid. — Nekem nagy örömet okozott barátom

Azt mondta: „Nekem semmi sem használ már, hagyjatok békében meghalni!”

azáltal, hogy ezt elmesélte, mert magam is már évek óta gyöngeségben és éjjeli izzadásban szenvedtem, azonkívül étvágytalanság, dugulás és savanyu felbőfögés, veseégés és fejszedülés kínozott, mi miatt izgatott és ideges voltam annyira, hogy aludni sem tudtam.

En is rendeltem hát Feller gyógyszerésztől 2 tucat Elsa-Fluidot 8 korona 60 fillérért és 6 doboz hashajtó Elsa-pilulát 4 koronaért s mindenki tiszta lelkiismerettel mondhatja, hogy a Feller-féle Elsa-Fluid a legjobb szer.

A ki beteg, tegyen mindenek előtt kísérletet és rendeljen FELLER V. JENŐ gyógyszerésztől STUBICA Templom-utca 35. szám. (Zágrábmegye) Mindenki hálás lesz tanácsomért.

A valódi FELLER-féle Elsa-Fluid (Feller jóindulatu növényesszencia-fluidja az „ELSA” védjeggyel.)

Minden üvegen és használati utasításán olyan védjegynek kell lenni, mint mellékelt rajzon látható „Elsa” névvel és „Feller” aláírással. — Az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva. — A berlini, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon a Feller-féle Elsa-Fluidot aranyéremmel tüntették ki.

Ára utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után:

Használati utasítással, postaköltséggel és ládával együtt.	12 üveg vagy	6 duplaüveg	5 korona	— fillér.
	24	12	8	60
	36	18	12	40
	48	24	16	—
12 üvegnél kevesebb nem küldetik.	60	30	20	—

Az Elsa-Fluidhoz ajánlatos, mint legjobb hashajtó szer az összes gyomorbajok ellen a Feller-féle Elsa-Rebarbara-Pilulák 1 tekeres (6 doboz) 4 korona.

Ingyen kapnak a rendelők minden ismételt rendelést tuczat Elsa-Fluidhoz 1 üveget. — Okodjunk az utánzatoktól!

Az ön Elsa-Fluidja szorgalmas és pontos használata mellett 4 éven át kintz és gyötrő gyomorbajom megszűnt. — Melegen ajánlom mindenkinek a sz én házam többé Elsa-Fluid nélkül nem lesz. Így ír 1902. V. 8-án Palkovits Károly, gazd. intéző Bél u. p. Ipoly Pászto Hontm.

Ki valódi Feller-féle Elsa-Fluidot és valódi Feller-féle Elsa-pilulákat akar, rendeljen levélileg és címezze pontosan az egyedüli készítőnek:

Feller V. Jenő gyógyszerész,

ő cs. és k. fensége Bourbon Fülöp herceg udvari szállítója

STUBICA Templom-utca 35. szám (Zágrábmegye.)

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerésztárában, Király-utca 12. Dr. Eger „Nádor”-gyógyszerésztárában, Váci-körút 17. Zoltán Béla gyógyszerésztárában, Szabadság-tér.

Egy asszony, kit féltőtan kellett már hazavinni, az ön csodálatos Elsa-Fluidjával teljesen meggyógyult. Elsa-Fluid a legjobb szer minden betegség ellen. Ezt írja 1903. márcz. 8-án.

Farkas Béla Németh-Palánka (Bács-Bodrogm.)

Huzás november 20—21.

Huzás november 20—21.

M. kir.

szab.

Osztály=

sorsjáték.

T. cz.

Minden ember arra törekszik, hogy magának és családjának a békés, boldog és nyugodt megélhetést biztosítsa és ezért folyton arra gondol, hogy vagyont szerezzen. Ezt ma már sokkal nehezebb elérni, mint az elmúlt régi jó időkben, amikor még szorgalmas munkával annyit lehetett keresni, hogy abból valamit félre is tehettünk, mert most minden kereseti forrás annyit eredményez, a mennyiből éppen csak hogy megélni lehet.

A m. kir. szab. osztályosorsjáték intézménye van hivatva arra, hogy ezen a bajon segítsen, mert igen előnyösen van beosztva és az összes sorsjegyek fele biztosan nyer.

Erről már nagyon sokan meggyőződtek és számszerűen vannak, a kik meggazdagodásukat ennek köszönhetik, mert igen csekély pénzközcázattal rendkívül kedvező nyerési esély áll szemben. Ez az egyedüli biztos mód, a melynél tönkre menni nem lehet, de meggazdagodni igen.

A XI-ik sorsjátékra 110.000 sorsjegy lett kibocsátva, melyek közül a fele, tehát 55.000 nyereménnyel lesz kihuzva és míg az eddigi sorsjátékokban a nyeremények összege 13.160.000 korona volt, ezennél sokkal többet, összesen

14,459.000 koronát

osztanak ki a nyerők között.

A főnyeremények oly magas összegűek, a melyet a világon létező valamennyi más sorsjátékok nem bírnak felmutatni. — Így a legnagyobb nyeremény

egy millió korona,

ezenkívül van még 600.000, 400.000, 200.000, 100.000, 90.000, 80.000, 60.000, 50.000 stb. más nagy összegű nyeremény is.

Az I. osztályu sorsjegyek árai a következők:

egy egész sorsjegy	12.— korona
egy fél "	6.— "
egy negyed "	3.— "
egy nyolczad "	1.50 "

Az első osztály huzása már

1902. november 20- és 21-én

lesz és mivel a megrendelések napról-napra tömegesen érkeznek, kérem Önt, hogy sorsjegyét postafordultával rendelje meg és legjobb, ha a pénzt postautalványon küldi, de megrendelheti az alábbi megrendelő-lapon is.

Remélem, hogy már legközelebb alkalmam lesz Önnek egy nagyobb nyereményt kifizethetni.

Kiváló tisztelettel

Németh Ambrus,
VIII., József-utca 32.

Ez a megrendelési jegy levigandó s beküldendő. Bérmentetlen levelek nem lesznek elfogadva.

M. N.

Megrendelési lap.

Tek. Németh Ambrus urnak.

Budapest, VIII., József-utca 32.

Megrendelek ezennel a tizenegyedik magyar kir. szab. osztályosorsjáték első osztályra:

..... drb egész sorsjegyet a 12 kor. — fil.
 " fél " " 6 " — "
 " negyed " " 3 " — "
 " nyolczad " " 1 " 50 "

Postautalványal küldöttem korona fillért.
 Ide mellékelve " " korona fillért.

A sorsjegy t kérem u tnvéttel küldeni.

A fölösleges sor törlendő.

Név

Foglalkozás

Lakhely

Közelebbi czim

Megye

**A magyar kir. szab. XI-ik sorsjáték
55.000 nyereményének jegyzéke.**

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
egy millió korona.

		Korona
1 jutalom		600.000
1 nyeremény		400.000
1		200.000
2	" à 100.000	200.000
1	" " 90.000	90.000
2	" " 80.000	160.000
1	" " 70.000	70.000
2	" " 60.000	120.000
1	" " 50.000	50.000
1	" " 40.000	40.000
5	" " 30.000	150.000
3	" " 25.000	75.000
8	" " 20.000	160.000
8	" " 15.000	120.000
36	" " 10.000	360.000
67	" " 5.000	335.000
3	" " 3.000	9.000
437	" " 2.000	874.000
803	" " 1.000	803.000
1528	" " 500	764.000
140	" " 300	42.000
34450	" " 200	6.890.000
4860	" " 170	824.500
4850	" " 130	630.500
100	" " 100	10.000
4350	" " 80	348.000
3350	" " 40	134.000
55.000		14,459.000

Nyeremény esetén óvatos közlés s a legszigorubb titoktartás.

A hivatalos sorsolási jegyzéket a m. t. megrendelőimnek a huzás befejezése után azonnal megküldöm.

A hivatalos játéktervezet minden megrendelőnek díjmentesen megküldeték.